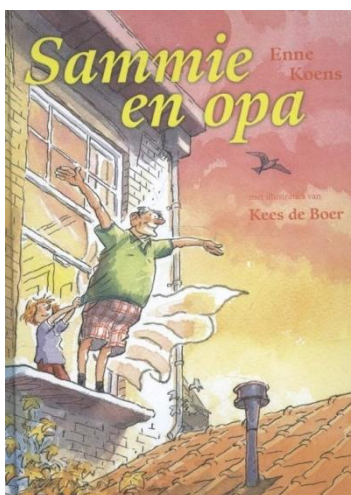

Sammie en opa

Het verhaal gaat over Sammie die samen met zijn opa allerlei avonturen beleeft. Door de weeks woont Sammie bij opa, zijn moeder is dan voor haar werk vaak op reis. Wie zijn vader is weet hij niet. Sammie's opa kan de beste verhalen vertellen. Samen vervelen ze zich (bijna) nooit. Van elk uitstapje, al is het maar naar de achtertuin, weet opa een feest te maken.

Sammie en opa hoofdstuk 1 'Vervelen' gaat over Sammie die de hele zomervakantie bij zijn opa doorbrengt. Sammie en zijn opa zijn na vijf weken samen wel door ideeën heen, nu vervelen zij zich dood.

De activiteiten bij dit hoofdstuk bestaan uit 2 concrete lessen:

- Vakantiebestemmingen
- Je dood vervelen

Sammie en opa hoofdstuk 2 'Het buitenland' gaat over Sammie en opa die op reis gaan in de buurt en doen alsof ze in het buitenland zijn. Ze verkleden zich als toerist, gaan met de trein willekeurig ergens heen en praten alleen buitenlands.

De activiteiten bij dit hoofdstuk bestaan uit 2 concrete lessen:

- Reis navertellen
- Toerist zijn

Per activiteit geef ik de verwerking met *, ** of *** sterren aan. Met ** sterren kun je in principe in een groep 5 aan de slag met dit lesidee. Bij * ster staat een aanpassing die je kunt toepassen, mocht blijken dat dit onderdeel nog lastig is voor sommige/alle kinderen. Bij *** sterren staat een mogelijkheid voor uitdaging indien sommige/alle kinderen dit al beheersen.

Door: Ingrid Rijnbout

Vakantiebestemmingen

(Geschikt voor groep 5. Duur 30 min.)

Doelen: De kinderen noemen enkele soorten bestemmingen op in binnen- en buitenland waar mensen naartoe gaan. De kinderen wijzen enkele vakantiebestemmingen op de kaart aan. De kinderen geven aan wat hun favoriete bestemming is en waarom.

Materialen: Kopie van de kaart van Europa voor elk kind.

Vorbereiding: Kaart van Europa kopiëren voor elk kind en openen op het digibord.

Inleiding:

Lees hoofdstuk 1 'Vervelen' voor tot aan blz. 10 'Het is toch leuk om de wereld te zien?'. Stel de kinderen de volgende vragen:

- Wat vinden jullie? Is het leuk om de wereld te zien? Waarom wel/niet?
- Welke vakantiebestemmingen heb jij al bezocht?

Laat ze aan elkaar vertellen op welke plekken zij al zijn geweest.

Kern:

Deel de kaart van Europa uit (voor elk kind 1) en open hem op het digibord. Begin met de vragen:

- Waar ligt Nederland?
- Welke vakantiebestemmingen zijn er in Nederland?

Kruis deze bestemmingen aan op de kaart op het digibord en laat de kinderen dit ook doen.

**Laat daarna de kinderen in tweetallen op zoek gaan naar andere vakantiebestemmingen op de kaart. Welke plaatsen horen bij welke landen? Kruis deze bestemmingen aan met potlood.

* Samen met de kinderen die het lastig vinden kun je in gesprek gaan over de buurlanden. Welke landen liggen bij ons in de buurt? Zijn daar bekende vakantiebestemmingen?

*** De kinderen die het gemakkelijk vinden kunnen kijken of ze weten welke hoofdsteden bij welke landen horen.

Bespreek naderhand met de kinderen welke bestemmingen ze gevonden hebben. Laat deze bestemmingen zien op de kaart op het digibord. Hang het eindresultaat eventueel op in de klas.

Slot:

De kinderen maken een tekening van hun favoriete vakantiebestemming. Laat ze tekenen wat ze daar hebben gezien of hopen te zien. Iedere tekening wordt voorzien van een korte tekst waarin de kinderen vertellen wat hun favoriete vakantiebestemming is en waarom.

Je dood vervelen

(Geschikt voor groep: 5 of 6. Duur: 30-45 min.)

Doelen: Spreekwoorden en uitdrukkingen verklaren.

Materialen: Spreekwoordenboek per kind en bijlage 1.

Voorbereiding: Print bijlage 2 per groepje en knip de kaartjes los van elkaar.

Inleiding:

Lees hoofdstuk 1 'Vervelen' blz. 10 'Ik gooi mijn benen in de lucht' t/m blz. 12 'Opeens weet ik zeker dat ik dood zou kunnen gaan van verveling, als dit zo doorgaat misschien zo meteen al.' Sammie en opa vervelen zich zo erg, dat Sammie zich afvraagt of je je eigenlijk dood kan vervelen.

- Laat de kinderen vertellen over hun ervaringen met 'zich dood vervelen'.
- Kun je je echt dood vervelen?

Kern:

Stel de kinderen de vraag: Welke uitdrukkingen ken je? Laat de kinderen in tweetallen hierover nadenken. Inventariseer daarna welke uitdrukkingen, spreekwoorden en gezegden de kinderen kennen. Schrijf enkele van deze spreekwoorden op het bord.

Hier enkele suggesties om de kinderen op gang te helpen indien nodig:

- Door dik en dun gaan (voor je vriend alles over hebben).
- Tussen twee vuren zitten (kiezen tussen twee onaangename mogelijkheden).

Weten de kinderen wat de spreekwoorden/uitdrukkingen die ze bedacht hebben betekenen? Wat wordt ermee bedoeld? Bespreek dit in een groeps gesprek. Sla de spreekwoorden die ze niet kennen over.

Pak de spreekwoordenboeken erbij en leg de kinderen uit hoe ze hierin zoeken. Vertel dat je per spreekwoord op alfabet zoekt. Je moet dus een belangrijk woord uit het spreekwoord kiezen voor je kunt zoeken. Doe dit voor met het spreekwoord 'Iemand de hand boven het hoofd houden'. Het belangrijke woord hierin is 'hand'. Bespreek op deze manier ook de spreekwoorden die ze net zelf niet konden uitleggen.

**Maak groepjes van 3-5 kinderen. Geef de kinderen de kaartjes van bijlage 2. Laat ze de betekenis bij de spreekwoorden zoeken met behulp van het spreekwoordenboek.

* Bespreek klassikaal of in een klein groepje hoe de kinderen in het spreekwoordenboek kunnen zoeken. Ga stap voor stap met ze op zoek naar de spreekwoorden van de bijlage.

*** Breid de opdracht uit door de kinderen in tweetallen een stukje tekst/verhaal te laten bedenken waarin dit spreekwoord toegepast kan worden.

Slot:

Laat de kinderen vertellen wat ze gevonden hebben. Begrijpen ze nu wat ermee wordt bedoeld? Sluit af met een laatste zoektocht in de spreekwoordenboeken. Lees hierbij de uitleg van één of enkele spreekwoorden voor en geef daarbij het zoekwoord. Kijk of de kinderen ze inderdaad kunnen vinden.

Enkele suggesties:

- Verschrikkelijk hard werken. Woord: paard. (Werken als een paard).
- Iemand voor de gek houden. Woord: lapje. (Iemand voor 't lapje houden).
- Alles is geregeld. Woord: Kannen. (In kannen en kruiken zijn).

Lees de rest van hoofdstuk 1 voor als afsluiting.

Reis navertellen

(Geschikt voor groep 5. Duur 30 min.)

Doelen: Het verdere verloop van een verhaal voorspellen. Een gebeurtenis navertellen.

Materialen: Bijlage 2

Vorbereiding: -

Inleiding:

Lees hoofdstuk 2 'Het buitenland' blz. 16 t/m blz. 17 '*Beloofd is bij ons ook echt beloofd: wat je belooft móét je doen.*' voor aan de klas. Sammie en opa staan op het punt om op reis naar het buitenland in eigen land te gaan. Wat denk je dat er zal gaan gebeuren? Praat erover in tweetallen. Laat na een korte periode enkele kinderen vertellen hoe zij denken dat het verhaal verder zal gaan.

Kern:

Leg uit dat je nu gaat voorlezen hoe de reis van Sammie en opa verloopt. Vertel dat je het verhaal gaat voorlezen en dat de kinderen nu de kans krijgen om tijdens het verhaal notities door middel van tekeningen of tekstjes te maken. Leg uit dat de kinderen 6 x een teken/schrijf moment krijgen om de afgelopen gebeurtenis te tekenen/schrijven.

**Zorg dat ieder kind een kopie van bijlage 3 heeft. Op het werkblad zien de kinderen 6 vakjes met lijntjes eronder. Lees nu blz. 18 t/m 25 '*Terug in onze wijk slenteren we naar huis.*' voor. Gebruik tijdens het lezen deze rustpunten zodat de kinderen kunnen tekenen/schrijven:

- Onderaan blz. 19 na: '*...maak de voordeur open.*'
- Halverwege blz. 20 na: '*...en kauwen fanatiek.*'
- Bovenaan blz. 21 na: '*Alles kan.*'
- Halverwege blz. 22 na: '*...weer op in de koffer.*'
- Halverwege blz. 25 na: '*...beaamt opa. 'Brindisi.'*'
- Onderaan blz. 25 na: '*...hem gewoon verstond.*'

* Bespreek met de kinderen wat er net is gebeurd in het stuk dat je hebt voorgelezen. Hoe zou je dit kunnen tekenen of opschrijven?

*** Laat de kinderen na het tekenen het verhaal naschrijven in hun eigen woorden.

Slot:

Vraag de kinderen om na te denken hoe ze dit verhaal nu na zouden vertellen. Geef ze 1 minuut bedenktijd. Laat ze het daarna aan een ander maatje vertellen. Luister als leerkracht goed mee.

Geef enkele kinderen de beurt om het verhaal klassikaal na te vertellen.

Toerist zijn

(Geschikt voor groep 5. Duur 30-45 min.)

Doelen: De kinderen geven, aan de hand van beschrijvingen, een route op een kaart aan.

Materialen: Per kind een plattegrond van de omgeving van de school.

Vorbereiding: Maak een plattegrond van de omgeving van de school (Tip: dit kan door een print screen te maken van google maps).

Inleiding:

Lees hoofdstuk 2 'Het buitenland' blz. 16 t/m blz. 21 '*Heel logisch allemaal.*' voor. Ga het gesprek aan met de kinderen:

- Zijn die kleuren echt zo logisch als Sammie zegt?
- Zou jij de weg kunnen vinden als je ineens een kaart in je handen gedrukt krijgt?

Deel de kaart van de omgeving uit en laat de kinderen voor zichzelf bepalen waar ze zijn. Laat ze een kruis op de plek van de school zetten.

Kern:

Ga met de kinderen naar buiten (neem de kaarten en iets om te schrijven mee) en loop rond in de omgeving van de school alsof je toerist bent en praat buitenlands.

(Tip: Bespreek van te voren duidelijk met de groep welk gedrag je buiten van ze verwacht.)

- Welke dingen vallen de kinderen nu op, die ze normaal niet opvallen?
- Wat zou een toerist bijzonder vinden?

Als je op het punt bent waarop je graag terug wilt (qua tijd en afstand), laat je de kinderen op de plattegrond uitzoeken waar ze zijn. Welke herkenningspunten op de plattegrond kunnen ze gebruiken?

Laat de kinderen om de beurt aangeven waar ze heen moeten, klopt dit met wat ze op de kaart zien? Stop regelmatig even en laat de andere kinderen op de plattegrond tekenen waar ze gelopen hebben.

Slot:

Laat de kinderen hun kaarten met elkaar vergelijken. Maak daarbij bijvoorbeeld gebruik van de coöperatieve werkvorm binnenkring-buitenkring door een binnenkring te maken met tegenover elk kind een ander kind (de buitenkring). De kinderen vergelijken hun kaarten met elkaar en schuiven na korte tijd een plekje door om de kaart met een ander kind te vergelijken.

Bijlage 1

Antwoordblad

Nu komt de aap uit de mouw.	Ineens wordt duidelijk hoe iets zit of hoe iemand echt is.
Je moet een gegeven paard niet in de bek kijken.	Je moet blij zijn als je een cadeau krijgt, het gaat om het gebaar.
Wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in.	Als je een ander een streek probeert te leveren, wordt je daar vaak zelf slachtoffer van.
Het regent pijpenstelen.	Het regent flink.
Het kind met het badwater weggooien.	Het goede met het slechte weggooien.
Waar twee kijven, hebben twee schuld.	Als twee mensen ruzie hebben, dan hebben ze beiden schuld.
In de put zitten.	Geen oplossing meer weten.
De puntjes op de i zetten.	Alles is precies geregeld.
De eindjes aan elkaar knopen.	Met moeite van hun kleine inkomen leven.
Op iemand (huizen) kunnen bouwen.	Op iemand kunnen vertrouwen.

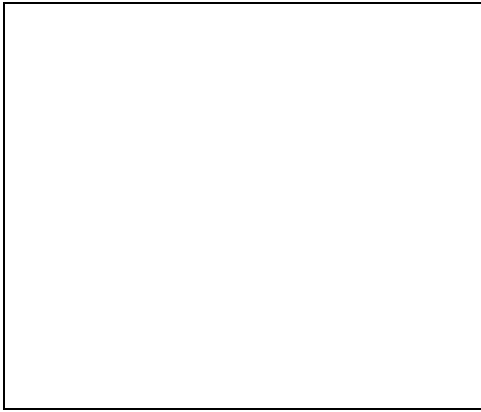
Opdrachtblad

Nu komt de aap uit de mouw.	Het regent flink.
Je moet een gegeven paard niet in de bek kijken.	Ineens wordt duidelijk hoe iets zit of hoe iemand echt is.
Wie een kuil graaft voor een ander valt er zelf in.	Als twee mensen ruzie hebben, dan hebben ze beiden schuld.
Het regent pijpenstelen.	Als je een ander een streek probeert te leveren, wordt je daar vaak zelf slachtoffer van.
Het kind met het badwater weggooien.	Met moeite van hun kleine inkomen leven.
Waar twee kijven, hebben twee schuld.	Het goede met het slechte weggooien.
In de put zitten.	Je moet blij zijn als je een cadeau krijgt, het gaat om het gebaar.
De puntjes op de i zetten.	Op iemand kunnen vertrouwen.
De eindjes aan elkaar knopen.	Alles is precies geregeld.
Op iemand (huizen) kunnen bouwen.	Geen oplossing meer weten.

Lege kaartjes

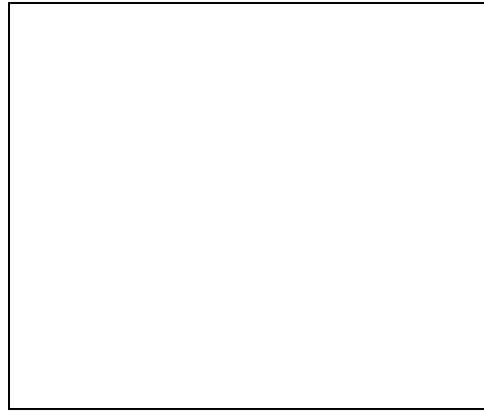

Bijlage 2

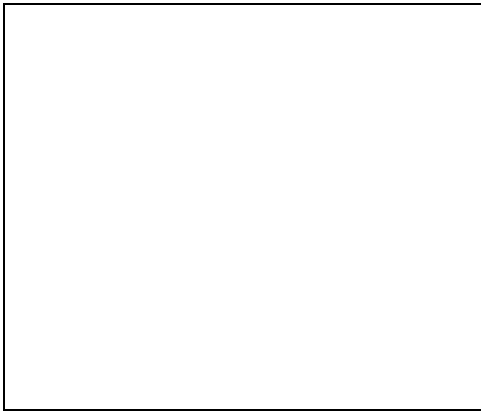

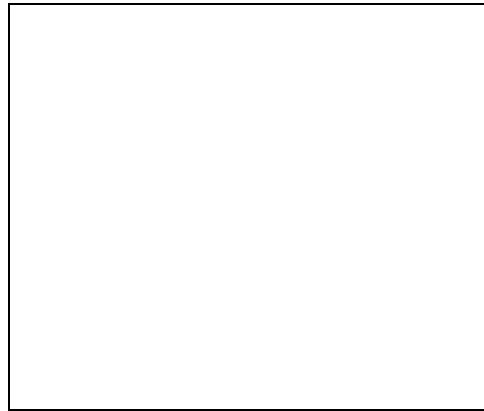

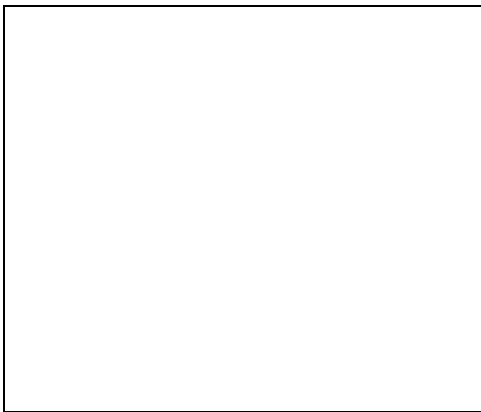

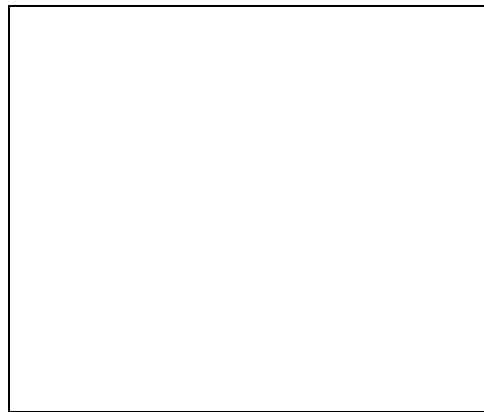
